

Prof. ASP dr. hab. Anna Wejkowska – Lipska

Wydział Architektury,
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
80-836 Gdańsk, ul. Targ Węglowy 6

adres e-mail: anna.wejkowska-lipska@asp.gda.pl

RECENZJA

rozprawy habilitacyjnej, dorobku twórczego oraz działalności dydaktycznej, naukowej i popularyzatorskiej **dra Jana Piechoty**, sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

Podstawą podjęcia niniejszego opracowania jest decyzja Rady Naukowej ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie nr 29/2023, z dn. 28 lutego 2023 r. - powołującą mnie na recenzenta we wszczętym postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki – na wniosek Pana dra Jana Piechoty z Wydziału Sztuki Nowych Mediów, Polsko – Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie.

Gdańsk, 12.05.2023

Ocena została dokonana na podstawie następujących materiałów:

1. Autoreferat w języku polskim i angielskim zawierający m. in. opis oraz dokumentację osiągnięcia artystycznego tj. wybranego dzieła habilitacyjnego (załącznik nr 3: *Autoreferat* , Summary of Professional Accomplishments , 55 stron).

Tytuł osiągnięcia: *ABC Architektura Bliżej Ciebie. Tychy 1951 O 1989. Archiwum fotografii miasta. Rola projektanta w tworzeniu otwartych cyfrowych archiwów fotograficznych.*

2. Wykaz i dokumentacja dorobku projektowego z lat 2017-2022 po nadaniu stopnia doktora (załącznik nr 4, 62 strony).
3. Wykaz i dokumentacja dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, naukowego i popularyzatorskiego z lat 2017 - 2022 (załącznik nr 5, 127 stron).
4. Dokumenty formalne.

Dane dotyczące Habilitanta:

1. 2006 – 2011 r. - odbywał studia na Wydziale Projektowym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, kierunek Grafika, specjalność: projektowanie graficzne
2. 2011 r. – uzyskał tytuł Magistra Sztuki na Wydziale Projektowym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Tytuł pracy magisterskiej: *System informacji wizualnej dla Centralnego Szpitala Klinicznego im. Prof. Kornela Gibińskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach,*
3. 2014 - 2017 r. – Habilitant odbywał studia doktoranckie w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach;
4. 30 czerwca 2017 r. – uzyskał stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuki: sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt.: *Pismo eksponowane w wybranych przykładach architektonicznych państw Europy Środkowej (Polski, Słowacji, Czech, Węgier) w latach 1990-2013.* Promotorem w przewodzie doktorskim był dr hab. Tomasz Bierkowski;
5. 2017 r. – podjął współpracę z Polsko – Japońską Akademią Technik Komputerowych w Warszawie na podstawie umów o dzieło dydaktyczne oraz umowę zlecenie;
6. 2017 - 2019 r. – został zatrudniony jako nauczyciel akademicki w Polsko – Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie na stanowisku adiunkta (umowa na czas określony);
7. od 2019 – został zatrudniony jako nauczyciel akademicki na podstawie umowy na czas nieokreślony na Polsko – Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, Wydział Sztuki Nowych Mediów.

RECENZJA

Dokumentacja, którą mi dostarczono składa się, prócz dokumentów formalnych, z 3 albumów zatytułowanych : *Autoreferat, Wykaz i dokumentacja dorobku projektowego z lat 2017-2022 po nadaniu stopnia doktora oraz Wykaz i dokumentacja dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, naukowego i popularyzatorskiego z lat 2017 – 2022*. Całość dokumentacji wydana została w estetycznej, jednolitej szacie graficznej i w bardzo dobrej jakości edytorskiej.

A u t o r e f e r a t – Summary od Professional Accomplishments

Przedstawiony przez Habilitanta *Autoreferat*, we wstępnej treści merytorycznej, jest zbiorem przemyśleń Autora na temat jego doświadczeń jako projektanta oraz nauczyciela akademickiego, a także opiera się na opisie trzech projektów publikacji, które stanowiły preludium do opracowania osiągnięcia wskazanego w przewodzie habilitacyjnym. Niniejszymi publikacjami są: *"Overview Filipa Dujardina"*, *"Baby patrz. Fotografie 1976–2012 Joanny Helander"* oraz *"Portret wewnętrzny Wojciecha Prażmowskiego"*. Habilitant wskazuje na znaczenie charakterystyki projektów, kontekstu oraz medium dla procesu projektowego związanego z archiwami fotograficznymi. Jest to istotne spostrzeżenie, ponieważ różnorodność tych czynników może wymagać elastycznego podejścia i dostosowania strategii projektowych. Następnie dr Jan Piechota omawia swoje projekty publikacji, które poprzedziły opracowanie wcześniej już wspomnianej aplikacji internetowej *"ABC. Architektura Bliżej Ciebie. Tychy 1951–1989"* oraz opisuje proces projektowy i pracę w zespole interdyscyplinarnym. Podkreśla znaczenie metodyki projektowania i łączenia różnych dyscyplin, umiejętności i wiedzy jako podstawę projektowania. Zgadzam się z tą perspektywą, ponieważ proces projektowy obejmuje wszystkie kroki, jakie projekt musi przejść od początkowej koncepcji do wdrożenia, a pomiędzy tymi krokami, za które również odpowiedzialny jest projektant i autor dzieła odbywa się współpraca z różnymi podmiotami tj. kuratorzy, artyści, edytorzy. Autor swoje doświadczenia z pracy zawodowej przekłada na pracę dydaktyczną. Dowiadujemy się, że jako nauczyciel akademicki, prowadzi kursy z zakresu typografii, informacji wizualnej i metodyki projektowej, które mają na celu przekazanie podstawowych zasad projektowania graficznego oraz rozwijanie zdolności studentów. To zaangażowanie w edukację świadczy o jego pasji i determinacji w przekazywaniu wiedzy oraz kształtowaniu przyszłych projektantów. Podkreśla również znaczenie otwartości na różnorodność i umiejętność poruszania się w różnych środowiskach dla współczesnej edukacji projektantów. Praca z innymi instytucjami i firmami oraz udział w międzynarodowych projektach badawczych i wystawach są częścią jego pracy dydaktycznej. W swej działalności zawodowo – artystycznej, projektowej wyodrębnia Habilitant trzy ważne aspekty: kontekst/ medium, znaczenie procesu projektowego, znaczenie współpracy i pracy

interdyscyplinarnej. Przełożenie doświadczeń zawodowych na kontekst akademicki jest istotnym wkładem w rozwój dziedziny projektowania graficznego oraz sztuk pięknych. Jan Piechota w swoim dziele habilitacyjnym opisanym szczegółowo na kolejnych stronach *Autoreferatu* przedstawia niezwykle ważne i aktualne zagadnienie związane z tworzeniem otwartych cyfrowych archiwów fotograficznych oraz roli projektanta w tym procesie. Praca skupia się na konkretnym przypadku - archiwum fotografii miasta Tychy, które dokumentuje intensywny proces urbanizacji oraz zmianę krajobrazu tego obszaru w latach 1951-1989. Ta kolekcja fotografii jest nie tylko zbiorem obrazów architektury, ale także odzwierciedla życie codzienne mieszkańców oraz wydarzenia kulturalne i społeczne związane z rozwojem miasta. W skład zespołu projektowego zaangażowanych w to przedsięwzięcie wchodziło wielu specjalistów, w tym projektantów, programistów, archiwistów, etnografów, fotografów i edukatorów. Dzięki współpracy i wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego udało się stworzyć funkcjonalną aplikację internetową, która umożliwia dostęp do cyfrowego archiwum fotograficznego miasta Tychy.

Powyższy projekt aplikacji internetowej wskazuje dr Jan Piechota jako dzieło habilitacyjne zatytułowane: *ABC Architektura Bliżej Ciebie. Tychy 1951 O 1989. Archiwum fotografii miasta. Rola projektanta w tworzeniu otwartych cyfrowych archiwów fotograficznych.*

We współpracy przy projekcie z dr Pauliną Urbańską z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach zespół projektowy opracował interaktywną mapę, która dostosowuje się do potrzeb różnych grup odbiorców. Poprzez starannie zaprojektowaną architekturę informacji i interfejs strony internetowej, użytkownicy mogą zanurzyć się w historii miasta, przeglądając zdjęcia, czytając eseje i korzystając z edukacyjnych scenariuszy. Proces twórczy przebiegał według harmonogramu, a prototyp był systematycznie testowany i dopracowywany przez cały zespół. Nadzór nad wdrożeniem projektu zapewnił sukces tego przedsięwzięcia. Przestrzeń architektoniczną i jej historię oraz niematerialne dziedzictwo można rozpatrywać na wielu płaszczyznach, a dr Jan Piechota najpierw poszukuje, później rozdziela, po to, aby w efekcie końcowym na nowo wszystko połączyć z wiedzą, którą posiada i dąży do tego, aby tworzyć kompleksowe i spójne narzędzia dla przyszłych projektów związanych z digitalizacją i prezentacją dziedzictwa architektonicznego. Autor doskonale rozumie, że tworzenie tych archiwów wymaga nie tylko technicznych umiejętności, ale także wiedzy z zakresu archiwistyki, etnografii i fotografii. W efekcie końcowym dąży do stworzenia nie tylko funkcjonalnej aplikacji, ale również narzędzia, które umożliwią zrozumienie i eksplorację historii przestrzeni architektonicznej. Jego projekt ma na celu zapewnienie, że dziedzictwo architektoniczne zostanie właściwie udokumentowane, ocalone i dostępne dla szerokiej publiczności.

Autoreferat oceniam pozytywnie. Świadczy on o interdyscyplinarnej i partycypacyjnej prezencji, co również wyraźnie ukazuje wielowątkową, ale jednocześnie mocno zespoloną naturę badawczą dra Jana Piechoty w kontekście przestrzeni architektonicznej miasta. Autor prezentuje bogactwo wiedzy z zakresu różnych dyscyplin. Ta interdyscyplinarna perspektywa jest szczególnie wartościowa w kontekście kompleksowych i wieloaspektowych zagadnień związanych z projektowaniem otwartych cyfrowych archiwów fotograficznych, co jest też przedmiotem opracowania habilitacyjnego.

D Z I E Ł O H A B I L I T A C Y J N E – ocena wybranego osiągnięcia artystycznego.

Odnosząc się do źródeł obranej drogi twórczej dr Jan Piechota wskazał jako dzieło habilitacyjne kilkuetapowy proces projektowy. Dr Jan Piechota podkreśla w złożonym Autoreferacie, iż jest to proces, na którego efekt końcowy składa się 6 faz projektowych, a końcowa faza tzw. „Praca z prototypem oraz wdrożenie” została zwieńczona aplikacją w postaci interaktywnej mapy miasta Tychy. Jest to projekt z inicjatywy Muzeum Miejskiego w Tychach zrealizowany we współpracy z Fundacją Kultura Obrazu, który bada związki fotografii i topografii, a zgromadzone w kolekcji zdjęcia traktowane są jak dane wizualne. Aplikacja nie tylko umożliwia dostęp do cennych zbiorów fotografii, ale również zapewnia fascynującą podróż przez historię miasta. Jednym z najbardziej znaczących aspektów tej aplikacji jest jej interfejs użytkownika. Projektanci starannie zaplanowali i wykonali intuicyjny interfejs, który umożliwia łatwą nawigację po zbiorze zdjęć i odkrywanie różnych aspektów życia w Tychach w przeszłości. Koncepcja interaktywnej mapy, dostosowana do potrzeb grup odbiorców, pozwala użytkownikom eksplorować poszczególne obszary miasta i odkrywać interesujące historie związane z danymi lokalizacjami. Przejmujące eseje i scenariusze edukacyjne, dostępne na stronie, dostarczają kontekstu i głębszego zrozumienia dla prezentowanych fotografii. Niezwykle ważne jest, że twórcom aplikacji udało się zachować wysoką jakość archiwum fotograficznego. Proces digitalizacji zdjęć, przeprowadzony przez specjalistów z muzeum oraz Fundacji Kultura Obrazu, jest godny uznania. Współpraca jaka zachodziła pomiędzy zespołem i zaangażowanymi w projekt osobami z różnych dyscyplin przyniosła pozytywne rezultaty, które są widoczne w jakości i funkcjonalności aplikacji.

Autor wykazuje dogłębną wiedzę w zakresie dyscypliny projektowej i umiejętność jej praktycznego zastosowania. Posługuje się profesjonalnym językiem, precyzyjnie definiując terminologię i wyrażając się w sposób, który jest zrozumiały dla środowiska akademickiego. Należy również podkreślić, że dzieło habilitacyjne wykazuje wysoki poziom projektowej metodyki. Autor dokładnie analizuje dostępne źródła, prowadzi systematyczną analizę danych i przedstawia wnioski. Warto wziąć jednak pod uwagę, w przypadku dalszego rozwoju dzieła habilitacyjnego, włączenie dodatkowych studiów przypadków oraz przykładów praktycznych, które mogłoby jeszcze bardziej wzbogacić

prezentowane treści. Sztuka cyfrowa oraz aplikacje mobilne nieustannie rozwijają się, przynosząc znaczące innowacje i rozszerzając możliwości twórcze. Odkrywanie nowych technologii, rozwój zaawansowanych algorytmów oraz wzrost mocy obliczeniowej urządzeń mobilnych otwierają nieograniczone perspektywy dla artystów i projektantów. W efekcie, obserwujemy dynamiczny rozwój interaktywnych instalacji artystycznych, wirtualnej rzeczywistości, rozszerzonej rzeczywistości oraz różnorodnych aplikacji kreatywnych. Te nowoczesne narzędzia pozwalają na twórcze eksplorowanie, interakcję z odbiorcami i przekraczanie tradycyjnych granic artystycznych form. Niniejszym, w kontekście dynamicznego rozwoju sztuki cyfrowej i aplikacji mobilnych, jest istotne, aby metodyka projektowa uwzględniała również szeroko rozwijające się innowacje. Przyjrzenie się bardziej szczegółowo temu aspektowi mogłoby poszerzyć perspektywę i wnieść nowe spostrzeżenia w dyskusji nad rolą tych dziedzin w społeczeństwie oraz ich wpływem na kulturę i sztukę.

Niemniej jednak przedstawione w dziele habilitacyjnym prace nad analizą zebranego materiału, dostosowaniem koncepcji interaktywnej mapy, budową architektury informacji oraz pracami projektowymi i wdrożeniem są szczegółowo opisane. Autor podkreśla znaczenie współpracy z różnymi grupami odbiorców oraz interdyscyplinarny charakter pracy nad projektem. Habilitant eksponuje umiejętność logicznego rozumowania oraz budowania spójnej narracji, co przekłada się na przekonujący charakter jego opracowania. Postawa reprezentowana przez dr. Jana Piechotę jest inspirującym przykładem dla innych badaczy i twórców, zachęcając do przyjęcia holistycznego podejścia, które uwzględnia perspektywę użytkowników i społeczności. Wsłuchanie się w potrzeby ludzi pozwala na tworzenie bardziej angażujących i wartościowych projektów, które napędzają innowacje i przyczyniają się do rozwijania sztuki cyfrowej i aplikacji mobilnych jako istotnej części naszej kultury i społeczeństwa.

P R A C E A R T Y S T Y C Z N O - P R O J E K T O W E – ocena dorobku projektowego po doktoracie

Swoją twórczość dr Jan Piechota rozkłada na: prace projektowe, udział w wystawach, publikacje prac projektowych w książkach i katalogach wystaw, konkursy projektowe. W swoim dorobku po uzyskaniu stopnia dra Habilitant posiada 34 projekty, w tym 11 dotyczą projektów i składów publikacji oraz książek, 19 wpisują się w obszar projektowania identyfikacji wizualnej wydarzeń kulturalnych oraz formularzy medycznych oraz ankiet, 4 są z obszaru sztuki cyfrowej i projektowania aplikacji webowych. Ważnym aspektem projektów dra Piechoty jest ich kompleksowość i skrupulatność w każdym etapie. Każdy projekt jest starannie opracowany i wdrożony, co świadczy o profesjonalnym podejściu do pracy. Przykładem tego jest projekt identyfikacji wizualnej dla Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Lecznicy Dzieci i Dorosłych – Szpital im. I. Mościckiego sp. z o.o., gdzie stworzono elementy takie jak wizytówki, papier firmowy, koperty, a także reklamę frontową i formularze medyczne. Wszystkie te

elementy zostały starannie zaprojektowane, dostosowane do potrzeb klienta i skutecznie wprowadzone w życie. Zdolność do dostosowania się do tych różnorodnych obszarów tematycznych i tworzenia odpowiednich rozwiązań projektowych świadczy o jego elastyczności i wszechstronności jako projektanta. Dodatkowo, udział dra Jana Piechoty w różnych wystawach i konkursach projektowych potwierdza jego talent i wysoki poziom twórczości. Zwycięstwa i wyróżnienia w takich konkursach jak Śląska Rzec czy Polish Graphic Design Awards dowodzą uznania dla jego projektów oraz ich jakości i innowacyjności.

W złożonej dokumentacji autor przedstawia szczegółowo wybrane prace projektowe. Projekt składu publikacji "Joanna Helander. Baby patrzą. Fotografie 1976–2012 / Ladies Looking. Photographs 1976–2012", wyróżnia się nie tylko starannym doбором fotografii, ale również profesjonalnym podejściem do proporcji, składu i typografii. Dr Jan Piechota stworzył publikację, która nie tylko prezentuje fotografie artystki w sposób atrakcyjny, ale także podkreśla ich wartość artystyczną i emocjonalną. W kontekście proporcji, projekt składu uwzględnia harmonijną równowagę między treścią wizualną, a tekstem. Zdjęcia Joanny Helander zostały starannie rozmieszczone na stronach, zachowując proporcje, co przyczynia się do spójnego układu publikacji. Proporcje między zdjęciami i przestrzeń pomiędzy nimi są doskonale dobrze wyważone, co pozwala na wyeksponowanie każdej fotografii jako indywidualnego dzieła. Wydawnictwo, będące efektem współpracy z Fundacją Kultura Obrazu, zostało wydane z okazji wystawy artystki Joanny Helander, która miała miejsce w Muzeum Etnograficznym w Krakowie w 2019 roku. Ta publikacja stanowi ważne źródło inspiracji dla miłośników sztuki fotograficznej oraz cenny wkład w dziedzinę wizualnej narracji.

W złożonej dokumentacji dotyczącej dorobku projektowego oczekiwano jednak odnalezienia nie tylko treści wizualnych, lecz także krótkiego opisu, który pomógłby zrozumieć założenia, którymi kierował się Autor przy tworzeniu innych projektów wymienionych w wykazie. Niestety, poza trzema projektami, które zostały opisane w *Autoreferacie*, nie znalazłem informacji na temat kryteriów projektowych i założeń przyjętych przez autora przy projektowaniu składu publikacji np. *Głębokie słuchanie/ Deep Listening*, Wydawca: Galeria Sztuki Współczesnej bwa w Katowicach, Rok: 2019, isbn: 978-83-66006-06-5. Nie mniej w całej złożoności mam poczucie, że swoje twórcze cechy Habilitant również w pełni przełożył na działalność akademicką i naukową.

DYDAKTYKA, DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I POPULARYZATORSKA – ocena dorobku

Dr Jan Piechota pracę dydaktyczną rozpoczął już w trakcie studiów doktoranckich na macierzystej uczelni odbywając praktyki w pracowni Typografii prowadzonej przez profesora Tomasza Bierkowskiego. W ramach współpracy z wymienioną pracownią Habilitant brał udział w projekcie badawczym we

współpracy z firmą Play, koncentrującym się na wykorzystaniu cultural probes w pozyskiwaniu informacji o doświadczeniach użytkowników końcowych. Autor inicjował i koordynował działania w projektach badawczych realizowanych przez Pracownię Typografii we współpracy z Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz Informacją Wizualną we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie. Od 2017 roku praca dydaktyczna Autora obejmuje prowadzenie różnych przedmiotów na Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie na Wydziale Sztuki Nowych Mediów, takich jak Metody Badań dla Projektantów, Zarządzanie Projektem i Laboratorium Badawczo Rozwojowe. Ponadto, Autor pełni rolę promotora prac dyplomowych, zarówno na poziomie licencjackim, jak i magisterskim. Dodatkowo, dr Jan Piechota angażuje się w projekty badawcze i współpracę z zewnętrznymi instytucjami, co umożliwia studentom zdobycie praktycznego doświadczenia. Jego zaangażowanie w wydarzenia kulturalne, popularyzatorskie: konferencje, wystawy i projekty międzynarodowe, przyczynia się do budowania silnej sieci kontaktów i otwarcia studentów na globalne wyzwania dziedziny projektowania.

Dr Jan Piechota jest nauczycielem akademickim, który nie tylko przekazuje wiedzę, ale także inspirowa i rozwija umiejętności swoich studentów. Pasja, zaangażowanie i profesjonalizm są w kontekście edukacji i rozwoju młodych projektantów, a jego podejście interdyscyplinarne, umiejętność komunikacji i troska o indywidualne potrzeby studentów przyczyniają się do ich sukcesu. Wszystkie te osiągnięcia zarówno artystyczne, projektowe jak i dydaktyczne stanowią duży wkład w rozwój własnej jednostki naukowej.

K O N K L U Z J A

Dr Jan Piechota wyróżnia się znaczącym dorobkiem naukowym, projektowym oraz dydaktycznym, a także osiągnięciami w obszarze dorobku popularyzatorskiego. Jego dzieło habilitacyjne stanowi dogłębną i oryginalną analizę, wnoszącą istotny wkład do naukowego dyskursu. Autor nie tylko przekazuje wiedzę, ale również wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania swoich badań i koncepcji w licznych projektach, które z powodzeniem zrealizował. W roli dydaktyka, autor wyróżnia się zaangażowaniem i profesjonalizmem. Jego interdyscyplinarne podejście do nauczania stwarza sprzyjające warunki rozwoju przyszłych projektantów, pobudzając ich do eksploracji różnych dziedzin i twórczego połączenia ich w innowacyjne rozwiązania. Ponadto, warto podkreślić zaangażowanie Habilitanta w działalność popularyzatorską. Jego aktywność na konferencjach, wystawach oraz współpraca z instytucjami kultury i nauki przyczyniają się do promocji projektowania i sztuki nowych

mediów jako istotnej dziedziny, a także do wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy różnymi środowiskami.

Duży potencjał dra Jana Piechoty zawierający się w obszarze projektowo - badawczym pozwala mi uznać, że spełnia odpowiednie wymagania określone w art. 219 ust. 1 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U z 2001 poz. 478 ze zm.). W pełni popieram wniosek Rady Naukowej ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie o nadanie Panu dr Janowi Piechocie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Lipska', written in a cursive style.

dr hab. Anna Wejkowska - Lipska